

This article was downloaded by: [McGill University Library]

On: 03 February 2015, At: 01:20

Publisher: Taylor & Francis

Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number: 1072954

Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street, London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for
authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Analys af Triplit från Lilla Elgsjöbrottet

Ivar Nordenskjöld ^a

^a K. Tekn. Högskolans Kem. laboratorium ,
Stockholm

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: Ivar Nordenskjöld (1902) Analys af Triplit från Lilla Elgsjöbrottet, Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 24:6, 412-414, DOI: [10.1080/11035890209449969](https://doi.org/10.1080/11035890209449969)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035890209449969>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan,

sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

Analys af Triplit från Lilla Elgsjöbrottet.

Af

IVAR NORDENSKJÖLD.

Materialet till undersökningen förskrifver sig från ett fältspatbrott i Östergötland, beläget c:a 100 *m* från Lilla Elgsjöns¹ nordvästliga spets. Fältspaten bildar här linser af 3 till 4 *m* mäktighet, omgifna af kvarts. Tripliten är funnen i form af en körtel i denna kvarts.

Mineralet är dubbelbrytande. Brottet är mussligt. En god genomgång finnes samt dessutom tvänne mindre goda; de synas vara vinkelräta mot hvarandra. Färgen är mörkbrun; streck gulbrunt. Tripliten smälter lätt för blåsrör. Lättlöslig i syror. $H = 5$; eg. v. = 3.905.

Analysen visar följande sammansättning:

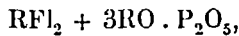
		Mol. förh.	
P ₂ O ₅	32.05 %	0.226	: 1
Fl.	8.72 »	0.451	: 2
MnO	35.23 »	0.493	} 0.929 : 4.11 ²
FeO	18.43 »	0.256	
Fe ₂ O ₃	2.38 »	0.030	
MgO	4.46 »	0.112	
CaO	2.10 »	0.038	
Al ₂ O ₃	0.37 »		
	Transp. 103.74 %		

¹ Geol. kartbl. N:o 57.

² Allt järn räknadt som FeO.

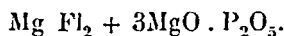
	Transp. 103.74 %
Na ₂ O	0.31 »
SiO ₂	0.18 »
H ₂ O	0.10 »
	104.33 %
	— 3.67 »
	100.66 %.

Antager man, att Al₂O₃, Na₂O, SiO₂ och H₂O utgöra föreningar i mineralet, motsvarar analysen nökjaktigt formeln

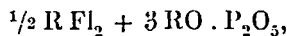

där RO utgöres af företrädesvis manganoxidul och järnoxidul samt något magnesia och kalk. Järnet är till ringa del oxide-radt; möjligen har den bildade järnoxiden utskilts i fritt tillstånd — härpå tyder den något för höga halten af baser.

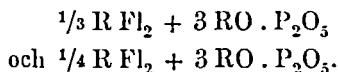
Som synes, öfverensstämmer den erhållna formeln fullkomligt med den för den analoga Wagneriten uppställda:

De analyser af Triplit, som förekomma i litteraturen, föra till något varierande formler. Triplit från Limoges¹ och Peilau² gifva samma formel, som den ofvan anförda; likaså Triplitvarietetet Zwieselit.³ Däremot har en Triplit från Sierra de Cordoba⁴ (Argentina) sammansättningen

och den talkrika Triplit, som af IGELSTRÖM⁵ funnits vid Horrsjöberget, visar en sammansättning varierande mellan

¹ SCHWEIGG. J. 27: 70. J. f. pr. Ch. 92: 355.

² J. f. pr. Ch. 79: 414.

³ J. f. pr. Ch. 18: 199.

⁴ Tscherm. Mittheil. 1873, 219.

⁵ Am. J. Sc. (3). 24: 333.

Förhållandet mellan fosfat- och fluorid-komponenterna tyckes alltså kunna variera. Sannolikt är detta beroende på sönderdelning af fluorid genom vatten.

Triplit är förut blott funnen ett par gånger i Sverige, nämligen vid ofvannämnda fyndort, Horrsjöberget, samt af HAMBERG vid Skruppetorp i Godegårds socken.¹ För materialet till analysen stannar jag i förbindelse till herr K. RINGBORG, Norrköping.

Stockholm i nov. 1902.

K. Tekn. Högskolans Kem. laboratorium.

¹ G. F. F. 22: 220.